

Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u.) 16. sz.

Szegény kis gyermek panaszai

(Sighet, 1925. jan. 10.) Nemrég az egyik helybeli középiskolában volt dolgom. Ahogy az utca zivujából az iskola épület széles, kongó folyosóira léptem, valami régenérzett hangulat szakadt rám, a sarkokból, mint bőszt furiák rohantak elő a rossz emlékek és vad erővel préselték kicsív. Egyszerre csak azt veszem észre, hogy az aktatáskám helyett tankönyveket szorongatok a hónom alatt, kopaszodó fejemen dacos hajfűrtök zsongulnak, rövidnadrágos, diák-sapkás kisfiúvá változtam egy szempillantás alatt...

Ugy álltam ott a folyosón, mint aki eltévedt és bambán nézegettem a falon, az ismerős kölni dómot, a Szent Márk teret és más megtermelt, derék épületek rajzait és rémülten figyeltem a folyosó halálós csendjét:

— Szent Isten, elkéstem. Az osztály csendes, a tanár ur már benn van, engem már talán be is irtak hiányzóknak... Jaj mi lesz ebből!

Aggodalmasan néztem fel a torony órára, és elértem...

Valóban — éppen husz esztendőket késem. Izgatottan szaladgált agyamban a gondolat: hogyan fogom a tanár ur előtt igazolni ezt a késést? Mit mondjak, hol töltöttem ezt a husz évet? Mondjam, hogy világháború? forradalmak? megélhetés? Ej számszágok. A tanár urnak nem lehet ilyen smonckat beadni.

Azt fogom mondani, hogy a szuszternél volt a cipőm és azért nem jöhöttem előbb.

És így minden baj nélkül bent ültem az osztályban, a régi helyemen, hátul — a számárpádban. A tanár ur magyarázott és én buzgóan figyeltem oda. hadd lássa, hogy amiért elkéstem, azért mégis csak nagy bennem az érdeklődés a tudományok iránt. Egész délelőtt megfeszített igyekezettel figyeltem (nem úgy, mint azelőtt, amikor regényt olvastam, papír bombákat gyurtam és huncutságokon

törtem a fejem) de hiába volt minden igyekezet — nem fért a fejembe az a rengeleg tudomány, amely a tanár ur szájából ömlött.

Beláttam, hogy semmit sem tudok, hogy az én appercipáló képességem nem bír tempót tartani az előadott tananyag-zuhattaggal. Beláttam, hogy amíg a cipőm odavolt a szuszternél, hiába koplam meg az érettségi bizonyítványt, hiába hallgattam a tudós profeszorokat különböző egyetemeken, hiába jártam az élet nehéz iskoláját — a helybeli gimnázium III. osztályában úgy megbuknék, mint a pinty.

Hogy mindezeket beláttam, azt teljességgel a matematikának köszönhelem. Ott a számárpádban ráértem arra, hogy az őrök fedélén egy kis számadást csináljak és már jólre elkészítem azt a hatóságos védőbeszédet, amelyet a bizonyítvány átadásakor fogok intézni az apámhoz. A védőbeszéd nagyon érdekes statisztikai adatai a következők:

A középiskolákban 30 heti tanulás szükséges az évi tananyag elvégzésére (a többi idő ismétlésre kell). Egy tárgyból hetenként 2 órát tartanak, tehát összesen 60 óra alatt végzik el a tananyagot. Mármint minden tankönyv legalább 300 oldal terjedelmű (néhányik sokkal több), naponta tehát egy tárgyból 5 oldalt kell a nebulónak bevágni. Minthogy azonban naponta 5 óra van a gyerek 25-30 oldalnyi tananyagot kénytelen megemészteni.

Ha egy felnőtt és értelmes ember a saját anyanyelvén képes erre a bravúrra, megeszem a fejem. Vegyünk most már egy közepes értelmességű gyereket, aki azonsfelül még nem is érti a tanítás nyelvét és így, egy neki majdnem idegen nyelven kell napi 30 oldalnyi anyagot betanulni. Nahát apám most felel: csoda-e hogy megbuktam? Beláthatod te is, hogy képtelenség, amit tőlünk követelnek.

Egyszerű matematikával (ebből is megbuktam) bizonyítottam be neked, hogy egy ilyen számárpádbeli, vásolt fickó, amilyen én vagyok, mily heroikus küdelmet kell vívjon a mindennapi szekundáért...

Az ötödik óra végén fáradtan és elcsüggedve sompolyogtam ki a számárpádból, lábujjhegyen osontam végig a folyosón és sietve hagytam el az iskola épületét. A tankönyvek megint aktatáskává változtak, a fejem ott folytatta a kopaszodást, ahol az imént abbahagyta és én újra beálltam az utca sürgés-forgásába, ártatlan kis szögecskéje az élet perpetuum mobiljének. De ahogyan sürgtem, ahogyan forogtam, mindig az a szegény kisfiú jutott eszembe, aki 20 évi igazolatlan távollét után visszatért az osztályba.

És nagyon, nagyon sajnáltam azt a szegény kis fiút.

Gárdos Sándor.

Cantuniaru prefektus a közigazgatási reform végrehajtásáig marad.

A prefekus és dr. Darabant Miklós nagykarolyi volt polgármester kihallgatáson Tatarescu miniszternél. Tatarescu a legközelebbi napokban Satmarra jön.

Tegnap esteautón visszaérkezett Clujról Cantuniaru prefektus, aki tudvalevőleg dr. Darabant Miklós kíséretében Tatarescu miniszterhez utazott a prefektusi állása és egyéb aktuális kérdések megbeszélése céljából.

Beszélgeltünk dr. Darabant Miklóssal, aki miniszteri kihallgatásról a következő felvilágosítást adta:

— Cantuniaru prefektus ezuttal is, mint már annyiszor betegség címén kérte az állásából való felmentését. Tatarescu miniszter nem adta meg ezt a fölmentést azzal az indoklással, hogy

Cantuniaru prefektusra mindaddig szüksége van, amíg a legközelebb életbeléptetendő közigazgatási reformot a vármegyében végre nem hajtja.

— Majd azután jöjjön prefektus ur a felmentés iránti kérelemmel — mondotta Tatarescu — ha végrehajtottuk a közigazgatási reformot, amely ténykedésnél önre, aki a vármegye viszonyait már jól ismeri, föltétlenül szükségünk van.

A Cantuniaru távozásáról szóló hírek tehát ismét alaplatonoknak bizonyultak és ha igaz az a közmondás, hogy aki-

nek halála hírért költik, az sokáig él, akkor ezt ugyis aplikálhatjuk, hogy Cantuniaru, akinek az eltávozásáról a legutóbbi időben annyi alaptalan hír kelt szárnyra, sokáig marad a nagykarolyi megyeháza prefektusi hivatatában.

Dr. Darabant Miklós egyébként azzal a hírrel is szolgált, hogy Tatarescu a legközelebbi napokban Satmárra érkezik és a különösen aktuális tisztviselő kérdésében fog intézkedni.

Tartós cipőket Egri készít. Satu-Mare, Várdomb-u. 9.

Fiwe a Clok
Frack, Smoking
ingek patyolat
szép kivitelben,
gyári árban
Kardosnái

Hölgyek részére

soha többé nem létező
vásárlási alkalom

Klein cipőáruházában

A folyton változó női Cipődivattal lépést tartani nem tudva elhatároztuk, hogy a raktárunkon lévő összes Női cipőket minden elfogadható árban végleg kiárusítjuk

KLEIN cizőáruház Piata Bratianu 6. (Gindl cukrászda mellett)

Nyílt levél dr. Boromisza Tibor satmári megyés püspök urhoz!

A botrányokozó papok ügyében.

Püspök ur! Alig hisszük, hogy tudomása volna Nagyméltóságodnak arról, hogy egyes magukról megfőledkezett papjai nyilvános helyeken olyan módon viselkednek, hogy egyrészt megbotrányoztatják a jóérzésű közönséget, másrészt nagyon alkalmassá válnak arra, hogy mélyen aláássák az egyház tekintélyét. Ezek a fiatal emberek, akiknek izléstelen hajlandóságait nem fesszélyezi a tisztelgetet parancsoló reverenda, különösen az utóbbi időben, hogy kezükbe kaparították a „Katholikus Élet” szerkesztését, újságírói minőségükben a színházban több ízben olyan viselkedést tanúsítottak, amely fiatal volutó világi újságíróknál megbocsájtható sturmunddrangos nekilendülés, de semmi esetre sem méltó papi ruhát viselő, komolyságra kötelezett, szerény, áldozatos életre főtávaló istenszolgákhoz.

A legutóbbi szilveszteresti botrányai vagyunk kénytelenek visszaidezni, amelynek központjában két papszerkesztő, névszerint: dr. Scheffer Ferenc és dr. Lőrincz Lajos állottak.

Mi szabad felfogásunknál fogva szívesen elnézzük azt, amit a püspök ur Ómagyméltósága bizonyára nehezményez, hogy ezek a papgyerekek vöröskabaréba járnak. Megértjük azt, hogy a reverenda alatt a testi és szellemi tértelenségtől erősen táplált élvágyó husvér szív feszül. Megértjük azt, hogy ha lehámozzuk a nyaktig gombolt fekete reverendát, életörömköre vágyó fiatal emberek kerülnek ki belőle. Nem is tényleg szővő a fent említett papok szilveszteréjszakai kiruccanását, ha erre különös okot nem szolgáltatnak volna azzal, hogy talán a megtorlás miatti félelemből botrányra próbáltak meakulpázni.

Hogy ez megtörtént, kénytelenek vagyunk ezúttal kihangsúlyoztatni a püspök ur segítségét kérni különösen azért, mert azóta a lapjukban is olyan áldatlan offenzívát folytatnak az amugy is halálszakadékan álló magyar színház ellen, amely lélektanilag megmagyarázható ugyan az ő részéről, de következményeiben olyan súlyos lehet, amelyért a magyar papság egyetemessége nem vállalhat felelősséget.

A színházban állandóan feltűnő módon asszonyokkal kacérkodó papok igazatlan offenzívát indítanak minden operett ellen azzal az álszeméremmel, amellyel emberi gyengeségeiket takarni próbálják.

Az operett nemcsak nálunk, de a világ minden színpadán a műsor bázisát képezi. Hogy mi a magyarázata annak, hogy a felzaklatott, tulontul igénybe vett emberi idegrendszer szívesen pihen meg az életjelenségeket könnyed karikatúrákban színpadra vetítő operettek-nél, azzal nem foglalkozhatunk hosszasan; tény az, hogy így van és tény az, hogy magyar színházat operett előadások nél-

kül-föntartani nem volna lehetséges. Elhiszzük, hogy a főmegízlés operettek felé való hajlamossága nem fedi az egyház érdekeit, de az ez elleni appozíciónak nem az a természetes megnyilvánulása, hogy minden operettel előadást négy-öt reverendás pap élvez végig, (míg a Bánk Bán előadásán »ugyannezen újságíró papok« szinte tüntetőleg távolmaradtak) hogy az egyház hivatalos lapjában a Katholikus Életben hasábkön keresztül írják az operettek ellen és ugyanakkor szívesen emlékeznek meg a női öltözékekről és női bokákról. (A Bánk Bán előadását egyszerűen elhallgatják.) A helyzet az: négy-öt operettet kell előadni a magyar színháznak, hogy megengedhesse magának azt a luxust, hogy színterhozhassa a Bánk Bánt. Főlkérjük a püspök ur Óméltóságát éppen az egyház érdekében és

az operettek elleni demonstráció megnyilvánulásképpen: tiltsa el ezeket az éretlen papgyerekeket az operettek látogatásától — ne írjanak ők se jót, se rosszat és főleg hacsak botrányokban tudnak meakulpázni, ne hallgassák az előadásokat. Nem nekik való az, járjanak ők templomba, ahol nem kerülnek olyan kellemetlen helyzetbe, hogy vörös műsört kelljen vágni hallgatniok. És a Katholikus Életnek, mint az egyházkerület hivatalos közlönyének bizonyára vannak súlyosabb problémái, semhogy állandóan operettekkel és más pajzanságokkal foglalkozzék és semmi szükség arra, hogy a papszerkesztőség négy-öt tagja hallgasson meg egy operett előadást »alapos elbirálás« céljából.

A városban sokat beszélnek már a színházba járó papokról — felhívjuk rájuk a püspök ur figyelmét.

Aki passzióból botoró.

A Balla fiu és társai a kóterben. Eddig tizenöt betörés.

A rendőrségi fogdában vidáman vannak. Ardekes vendégek verődtek össze: Balla Sándor és társai, akikről eddig tizenöt betörést jegyzőkönyvettek elkét nap óta tartó vallomásaik alapján. A betörőházaság nőtára gyújt a hideg vaskályha mellett — így enyhül az éjszaka hidegét.

»Majd csak összedül a kóter... Leszek én még egyszer póter...«

Balla Sándor a betörővezér nagyon megőrül, amikor megtudja, hogy a sajtó számára nyilatkozik.

— Csak tessék, nagyon szívesen, csak tessék...

Nacionálé; 24 éves, molnárság »civilben«, zömök termetű barna legény, egy kicsit rajta van a lombrosói helyeg, beszéd közben idegesen rángatózik. Gyorsan, szinte mohón válaszol a kérdésekre.

— A nem nagy munkák voltak kérem, és régi dolgok — az egész nem több három kilónál...

— Hogy — hogy hát maga azt a súlyra méri?

— No igen tetszik tudni, nem kapok többet három kilónál lefogadom. Tessék nézni: Kiss Sanyi meg Tóth Pista 17 komoly kóser srenket csináltak és kaptak összesen egy mázsát...

Most már kapiskálom: kiló az hónap, mázsá — az év.

Lássuk csak, mik azok a jelentéktelen kis munkák, amiket a Balla fiu három kilóra becsül.

A »bemártás«

— Az első — nohát az első az igazán semmi. Az csak bemártás volt. Somkútán István és Vanner György — régi »kollegám« bevettek egy harmas munkába csak azért, mert akkor még »tisztá« voltam és attól tartottak, hogy bemészérolom őket. Hogy én se legyek tisztá elvittek — ha jól emlékszek az Iskola utcába. Egy fűszerkereskedőnél csináltak a srenket. Igazán egy semmi

munka volt: egy vacak női kabát — eladtuk úgy emlékszem 120 lejért, egy ugyanolyan ronda férfikabát — 70 lebst kaptunk érte, vagy tíz kiló kockacukor. — No hát ennyi — á kár a papirosért szerkesztő ur! No meg igen vagy öt kiló paszuly — ezt szétszortam a Mária utcában, hadd teremjen. Igazán semmi. Vices munka...

— A második — azt is megmondom tessék csak várni — igen a második az »egyes munka« volt. Megpróbáltam egyedül. Szász Károlynál — alkalmi besurranás. Egy rend ruha és két ing. De tudja a fene, megsajnáltam. Szegény ördög volt — visszaküldtem póstán az egész cakkumpakkot.

— Hát maga még ráfizet a betöréseire? Azért lop, hogy postaköltségeket fizessen? Maga is ráfizetésből él!...

— Oh, kérem nem kenyérkereset. Bizony Isten csak passzióból »dolgozom«.

A Balla fiu aztán sorra ráemlékszik a »passzióra«. Ugy mondja el a betöréseit mint jelentéktelen kis csinytevéseket.

— Nem volt fontos a »szajré« tessék elhinni, csak az izgalom. Megéri a három kilót...

A szolgálatos rendőr visszaviszi a fogdába.

— Hazudik ez, csak illegeti magát, most hogy az újságnak beszélt — mondja az ügyeletes őrmester. Komoly nehéz betörések vannak a rovásán, Felő az a három kiló három mázsára is.

A szomszédos kóterből ismét felkesereg a melódia. A rekedt hangja Balla viszi a kórust.

Majd csak összedül a kóter... Leszek én még egyszer póter...

A hurokra került betörők énekbe stilizált vágyakozással biznak abban, hogy elmaradnak a súlyos mázsák... Aligha.

Foies kortézt keresek lankám megmunkálásához. Róth Rbert Deák- tér

Megnyílt

az új hölgyfodrász és manikűr szalon

a Gólyaaruház épület udvarán. Szíves partfogást kér

Grosz Gizi

SZÍNHÁZ.

Elkényesztetett színház publikumunk van, — legalább is ezt bizonyítják a gyakori premierek, melyeket egy-két este még végig néz a közönség, de utána rögtön várja az új bemutatót. Az elmúlt hét műsorát két premier töltötte ki, egy bécsi operett és egy pesti vígjáték.

A *Huncut a lány* (főként zenéi részében) a mai operett giccek minden kellékével rendelkezik. *Stolz*, a bécsiek kedvenc muzsikusa Strauss nyomokon haladva invenciózus, könnyű és fülbemászó melódiákat komponált a sovány és régi receptekre készült librettó köré. A siker kétségtelenül nagy volt ezt bizonyítja, hogy a publikum már az előadás után dudolta a slágereket és a jövő héten talán már verik fogják népszerűsíteni a *Csak azért leszek én a tiéd»* és a *Huncut a lány»* melódiáit. Az előadás ezúttal összességében és rá zleteiben is kifogástalan volt. A zenekar és kórus *Sleazák* karmester vezetése mellett precízen működött. Vezetőszerepében — mint mindig — Fajk Rózi excellált, elegáns, izléses volt és gyönyörűen énekelte, kétségtelenül a legjobb erdélyi primadonnák egyike. Pálffy Blanka Clóó színésznő játszottá elevenen, tuláradó temperamentummal. Deésy Jenő — mint mindig — középpontja volt az előadásnak. Egynéi humora pompásan érvényesült az együgyű »őlegény szerepében. Tancsmaist többször meg kellett ismételnie a közönség szűnünemakaró tapsaira. »Marosi Géza hosszú szünet után ismét bonviváni feladatok megoldására vállalkozott és pedig sikerrel. Elegáns játéka és színpadi rutinja ezúttal sem tévesztett hatást. Epizód szerepeiben Örvössy, Battány és Baróti kifogástalanok voltak.

Kis muszkák volt a hét második és öszintébb-sikerű bemutatója. A három felvonásos vígjáték szerzője Földes Imre, jólsimeri a színpadot és főként a közönség lélektanát. Ezért nem is kísérletezik soha irodalommal, sőt ellenkezőleg a mozi-trükkök határáig is elmegy, csak hogy a publikum igényeit kielégíthesse. A pénteken este bemutatott új darabja azonban már túlságosan szalad a mai pesti igények és főként a pesti atmoszféra után! Nem egy jelenetben alázatos kurzusíróként mutatkozik be Földes Imre. A kedves jelenetek és a természetes humor azonban elfeledtetik ezeket az oppurtunista és uralkodó pártok felé íródott »kilengéseket«. A darab története két orszófszágból magyar földbe visszazsakadt ember új mentalitása körül mozog. A házasság és egynejtűség európai intézményét alaposan oldalba

rugta a muszka fogság öt keserves esztendeje, amikor is az itthonmaradt feleség helyébe egy másik, orosz asszony szerelme lépett be és annak ápoló, simogató keze pótolta az otthon melegét. Ezekből az idegen szerelmekből azután felugrat a gyerek is kerül haza, a kis muszkák hadserege, akik megtört, bánatos anyjukkal egy szép napon beállítanak az orosz földre visszavágyódó főhadnagy és őrmester urak felzavart portájára. A történetekben és jelenetekben szimű, sőt dráma jellegű darabot egy-két vidám figura és főként a «kis muszkák» gúnygése, gyerekszívuk arany-

ragyogása egyszerűsíti le mulattató vigjátékká.

A főszereplők kivétel nélkül tökéletesek és ezzel a szezon egyik legjobb prózai előadását nyújtották. Kovács igazgató Gergő őrmestert játszott, márkás színekkel, erőteljesen. Az érzések ellentétes pólusait egybefoglaló szerepében sohasem esett túlzásba. Megéri, melegszerű és érdekes parasztasszonyt formált ki K. Szűcs Irén Gergőné egyébként szintelen figurájából. A főhadnagy addig egyhangú, de most megzavart két haza és két asszony között bizonytalanságban lebegő nyug-

talanságát tiszteletreméltó ügykezettel rajzolta meg Marosi Géza, aki nem egyéniségéhez illő szerepében is bebizonyította színészi sokoldalúságát. Asszonyi uralmát féltő feleséget Lázár Hilda színes egyénisége minden vonalával telte valószínű és érdeklődéssel kísért alakká. Hangban, tónusban egyaránt tökéletes volt.

Az igen finom és szubtilis orosz asszony néha könnyekig megható figuráját adta Völcsy Rózi, ugyancsak kedves és homály alakítás volt a Homozay Pálé, Szendrey Józsaé, Diliberté és a talentumos kis Sívágó Micié. (f. l.)

A satmari reformatus papválasztás újabb hullámai

Petició Debreceny megválasztása ellen. A szalontai pap nem fogadja el a satmari parochiát.

A satmari reformatus papválasztás feltornyosult korteshullámai úgy látszott már elcsendesültek, a reformatus egyházközség, de tud ezen a város egyetemes magyarsága megnyugással fogadta a papválasztás eredményét, amely Debreceni Lajos reformatus lelkész jelölte meg Békely Lajos utódjául. Országos dimenzióban értékes ember a szalontai pap és így szerencsésnek mondható a választás, amely őt szemelte ki a láncos templom papjának. A helyzet azonban korántsem olyan végérvényes megoldás, mint amilyennek az első pillanatban látszott. Két verzió is kering, amelyek megbontják a láncos templom körül látszólag már leülepedett nyugalmat. Az egyik szerint, amelyet László János hívei portálnak,

petícióval támadják meg Debreceni megválasztását.

A petíció alapjául a választásoknál történt formahibákat sorakoztatnak föl a kész helyzettel megalkudni nem tudó László pártiak.

A második verzió, amely Nagyszalontáról érkezett hírek alapján kering az, hogy

Debreceni Lajos nem vállalja a satmari papságot.

nem pedig azért, mert a választások körül olyan túlértékelés, korteskedés folyt, amely kedvezőtlenül fertőzte a talajt arra, hogy ő itt a béke papja lehessen.

Mindez az egyházra káros hangos korteskedés és ennek békérontó következményei elmaradtak volna, ha mesterkelli okokkal el nem utasítják Sombathy Szabó pályázatát, aki bizonyosan fölényes abszolút többséggel került volna be a választásokon.

Házkutatás névtelen feljelentésre dr. Márkus Árpád ügyvédnél

A cluji sığurancă Kommunista üzemekkel gyanúsítja Márkus Árpádot. Az alaptalanul meghurcolt ügyvéd az ügyvédi kamara útján kér elégtételt.

Szombaton délután város-szerte szenzációt keltett a hír, hogy három Clujról ideérkezett sığurancă detektiv házkutatást tartott dr. Márkus Árpád ügyvéd lakásán és irodájában. A hír szerint névtelen feljelentés azzal vádolta a közismerten minden politikai mozgalmától és főképpen a munkásmozgalmaktól távol álló ügyvédet, hogy a satmari kommunista alakulat egyik vezetője.

Fölkeresték dr. Márkus Árpádot, aki a levelezőkben nyilatkozott a kellemetlen incidensről.

A három sığurancă detektiv tegnap beállított hozzám és felmutatta a cluji központi sığurancă hivatal 423-1925. január 7-én kelt rendeletét, továbbá a satmari ügyészség engedélyét és bejelentették, hogy ezeknek az írásoknak alapján házkutatást tartanak. Fogalmam sem volt, hogy milyen ügyből kifolyólag történik a házkutatás, de a hivatalos írásokat látva szó nélkül engedelmeskedtem. Az eredmény természetesen negatív volt a detektívek csupán a noteszemben feljegyzett két budapesti nőismerősem nevét találták gyanúsának, azt a lapot, amelyen a címek föl voltak írva kitépték a noteszből és mint egyetlen bűnjelt magukkal vitték.

— Isméltem sem a házkutatás előtt, sem annak befejezése után semmiféle felvilágosítással nem szolgáltattak a hivatalos közegek, akik azzal tértek ki a felvilágosítás elől, hogy ez államérdekből szigorú titok.

— A satmari sığurancă hivatalhoz fordultam, ahol a legnagyobb indignációval vettem tudomásul, hogy anélkül, hogy tőlük személyemet illetőleg információt kértek volna, házkutatást tartottak nálam. Sem a kommunisták fekete listáján, sem bármilyen más vonatkozásban nem vagyok nyilván tartva a helybeli sığurancă és közismert dolog, hogy politikával nem foglalkozom.

— Az ügy pikantériáját kiélezi még az a körülmény is, amit a házkutatást megelőző cluji detektíveknek tudomására is

hoztam, hogy tudvalevőleg a csendőrség épületében lakom és ez a hely legkevésbé alkalmas arra, hogy tiltott politikai üzemek tanyája legyen.

— Nemcsak a magam sérelmét látom az oktan házkutatásban, hanem a békés polgárság érdekeit védeni szolgálai akkor, amikor fölutazom Clujra és ha ott nem kapok fölvilágosítást és elégtételt, a belügyminiszterhez fordulok orvoslásért. Egyekben jelentettem az ügyet az ügyvédi kamarának és testületi védelmet is kérek az iniuria ellen.

Főjön be szép katona...

Homoszekszudis merénylet egy sığheti tisztiszolga ellen. A szerelmes fényképész.

(Sighet, jan. 11.) A Berlinből és Párisból kiinduló u. m. aberacios-hullámok a máramarosi hegyek közé is elérték már. Az a sok szörnyűség, amely a lapok hasábjairól naponla borzolja idegeinket, hangos bizonyítéka a a hékebeli morál veszedelmes kificamodásának.

S. Jun 22 éves tisztiszolga K. fényképész ellen a sığheti rendőrségen feljelentést tett amelyben elmondja, hogy K. jan. 4 én éjjel becsalta őt fényképész műhelyébe és ott homoszexuális merényletet követett el ellene.

A feljelentés szerint K. az utcán szólította meg a tisztiszolgát, akit asszonya az éjjeli vonattal Szatmárra küldött valami megbízással. Azzal invitálta ma-

gához, hogy ingyen felvételt készít róla, mert nagyon szép fénykép arca van. A műteremben konyakot itatott vele, majd pornográfikus képeket mutatott neki, végül arra kérte, veüközze le, mert a fényképezéshez mértéket akar venni a derék-bőségéről. A tapasztalatlan és elkábított parasztfiú teljesen a fényképész hatalmába került és azt csinált vele amit akart. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ügyben.

Utlevél

vízumokat szerző gyorsan és pontosan futár vasárnap szerdán és pénteken.

TEVJOVITS Satu-Mare, Piața Brațanu, Dacia udvar.

Hó és sárcipőket javítok

KLÁNICZA

Stefan cel Mare (Kazinczi-u.) 10

Oroszlán és láncos gallérok az összes létező formákban gyári árban Kardosnál

Legszebb ajándék egy paplan Grünfeldnél Lei 640

A csempészkaravánok vámszedői

Szeszcsempészet albertletben. Érdekes kártérítési perek a szatmari törvényszéken.

A szatmari törvényszék elé nem mindennapi érdekességű polgári per kerül a legközelebbi napokban. Valószínűleg hogy a törvényszék és társai felperesek között kerüljenek ki a magánjogi kampányból.

Az eset amely jellemzi a határszéli zugkereskedelmek fűves differenciáltságát a következő.

Lébi Adolf és társai komorzáni korcsmárosok húzamosabb idő óta Csehszlovákiába való szeszcsempészéssel foglalkoznak. A csempészt a nagyobb veszélyek elkerülése céljából úgy eszközölték, hogy egyes parasztok két-három literenként karavánszerű egymásutánban hordták át a csempészarút. Természetesen nem sok időbe telt, amíg a cseh határőrök megcsípték a parasztokat, lefoglalták az árut és többel a csempészség végrehajtói közül börtönbüntetésre ítélték.

Amikor Lébiék látták, hogy az ügy veszélyessé válik, úgy próbálták megoldani a kérdést,

hogy bizományba adták ki a szeszt a parasztoknak azzal a föltétellel, hogy minden veszélyt ők viselnek. A csempészség így tovább folyt azzal a különbséggel, hogy a cseh vámőrök által okozott károk a parasztokat terheltek. A szegény emberek egy darabig vállalták a nagy rizikót a rájuk eső aránylag kis haszon ellenében — végre is több lett a kár, mint a haszon, nem bírták a fizetést.

Az elmaradt és egyre növekvő kártérítéseket Lébiék most, mint a legbecsületesebb üzletektől keletkezőt járandóságot peres úton próbálják érvényesíteni a parasztok ellen. A szatmari törvényszéken mintegy kétszáz ezer lej erejéig indítottak a magánjogi keresetet a fejenként tíz-tizenötezer lejtel adós alcsempészek ellen a csempész nagyvállalkozó Lébiék.

Nem sok kell hozzá, hogy a felpereseket vádlottként lássuk viszont egy bünygi főtárgyaláson.

Rémdrámából — falusi pálinka tragédia

Nem a felesége és a leánya gyújtotta fel a batarai parasztagárdát.

Az elmúlt héten a napilapjót a borzalmak bűnkronikájába egy Batarcon történt rémdrámát illesztett, amelynek hősei egy parasztasszony és ennek leánya, akik a hír szerint petroleummal leöntötték és felgyújtották az iszákos családfőt és a szomszéd szobában hihetetlen kegyetlenséggel hallgatták végig ennek a haláltusáját.

Az asszonyt és leányát a szatmari ügyészségre hozták. Dr. Déry vizsgálóbíró előtt a következőképpen mondták el a történet részleteit:

— Mindig részeg volt az ember és ilyenkor nagyon megkínzott bennünket. Akkor is amikor a szerencsétlenség történt, részegen jött haza, hozott magával egy liter pálinkát és arra kényszerített bennünket, hogy vele igyunk. Amikor nem akartunk inni a pálinkából, agyba-

főbe vert és így kényszerített belénk néhány pohárral. Egyszerre csak valamiért nagyon méregbe jött, felkapott egy fejszét és nekünk rontott. Mi a szomszéd szobába menekültünk, rázártuk az ajtót és így történt, hogy miközben tehetetlen dühben a szobában hadonászott a fejszével, leütötte a függő petroleumlámpát és ettől gyuladt meg.

— Mi hallottuk a segélykiáltást, de nem tudtuk mi történt, nem mertük benyitni az ajtót és csak amikor a kiáltás egyre borzalmasabb volt, merészkedtünk az ablakhoz és megláttuk a szerencsétlenséget. A szomszédokhoz szaladtunk segítségért, akik kimentették a tűzhalálból.

A batarai történet kikerül tehát az ember-állati borzalmak bűnkronikájából és egyszerű falusi parasztdrámává degradálódik, amelyet a pálinka okozott.

A sárközujlaki papháború

Szabó Károly lelkész védekezik a vádak ellen. Áll a harc a sárközujlaki paróhián.

Nemrégiben megírtuk, hogy Sárközujlak református közössége memorandumot adott be Sulyok István nagyváradi püspökhez, Szabó Károly lelkész ellen, akinek harminc esztendő szolgálat után a felfüggesztését kéri.

Szabó Károly lelkész két ítélet közlését kéri amely őt rehabilitálja az ellene felhozott vádak alól. Kézséggel közöljük a két ítéletet.

Az első így szól.

Egyházi bíróság Szabó Károly sárközujlaki lelkészt az ellene emelt vád és következményei alól felmentti, egyszerűmíveléssel, hogy Nagy Gáspár panaszos ellen nyilvános rágalmaszás vétsége miatt a büntető bíróság előtt megtorlást követelhet: ellenben Nagy Gáspár sárközujlaki lakost kötelezi, hogy eljárási költség címén ötvenkilenc koronát tizenöt nap alatt az egyházpénztárába végrehajtás terhe mellett fizessen be.

Ezt az ítéletet 1912-ben hozta a nagybányai egyházmegyei bíróság.

A másik ítéletet nébány hónappal ezelőtt, 1924. december 20-án hozta ugyanaz a bíróság és a következőképpen szól:

Faragó Jenő sárközujlaki tanító a református egyházban viselt tanítói állásából felfüggesztetik.

Az ítélet hosszu indokolásban kifejti, hogy Faragó tanító nem teljesítette a kötelességét.

Ugy látszik hosszu esztendő óta tartó elkeseredett harc folyik a sárközujlaki paróhián és a két egymással szemben álló front vezetői a pap, meg a tanító. Ugy szép az élet ha zajlik, de ennek ellenére a református egyház presztízse érdekében ajánlatos volna ha a lelkész és tanító uramék összebékülnek és csend ülne a sárközujlaki paróhiára.

HIREK

Jól sikerült a tiszti bál.

A helyi ezred tisztikara szombaton este fényesen sikerült bált rendezett a Dácia nagytermében. A tisztibáloknak nálunk mindig különös jelentőségük van. Popovici ezredes dícséretes iniciatívájából a magyarság és románság közeledését szolgálják. A szombat esti bálon képviselve volt nemzeti és felekezeti különbségre való tekintet nélkül a társadalom színe java.

A Jótékony Nőegylet bálja. Ma este lesz a Dáciában a Jótékony Nőegylet műsoros estje, amely előreláthatólag nagyon jól fog sikerülni. A bált névös műsor vezeti be.

Négy farkast löttek le Huszt környékén. A napokban Huszon a Dubrova erdőben Rick Engelbert erdész és Erbán főerdész vadászatot két szép farkast löttek. Técsőn a város határában levő temető mellett Ványa szolgabírói tiszviselő egyet és Mohácsi gazdálkodó szintén egy szépen fejlett farkast terített le vadászfegyverével.

Vizumokat

azerecs gyorsan, pontosan és legolcsóbb áron
Futár minden nap!

Berger és Katz

utlevél vizumoztatási iroda
Str. Horia (Károlyi-köz) 2.

Kozmetikai intézetem

felszereltem a legmodernebb „RADOLUX” gépekkel. Mindenféle kezeléseket eszközölök, u. m. arc-massázs, ráncok kisimítása, orr-, kéz- és láb- és köröm-kezelés, pántolás, hajvágás, hajfestés minden színben. Legújabb hajkezelések: ondolás és fesülés, manicur. Tiszviselő és művésznőknek előnyös bérletek.

ROTHSCHILD BELLA

kozmetikai intézete,
Piata Bratianu 6., a főmeletem.

Szövetet, vásznat, damasztot,

hencsertakarót, butorszövetet, prágai tapestrie futószőnyeget

jót és olcsón

Rosenfeld Miksa

textilnagyáruházában
a színház mellett
vásárolhat.

!! Elegáns !!
uri fehérnemű
Ickkovits
Testvérek
P. Bratianu (Deák-tér)

* Tönkreteszi a szemét, az avatatlanoktól vásárolt szemüvegekkel. Satmar egyellen speciális szaküzlete Fried lát-
szerész, Calea Traian (Attila-u.)
2. szám.

Ne üljön fel

hangzatos hirdetéseknek

Győződjék meg,

hogy a legjobban csak

Vajda-féle

cipőüzletben vásárolhat

mélyen leszállított árban az idény előre haladás miatt Rákóczi-utca 27. Püspöki áruház volt „BATA” bizományos vásárcipők, hó- és sár-cipőkben nagy választék.

Uj paplankészítő műhely nyílt Deák-tér 7. (volt Főgel ház.)

Nyomatott: Morvai János könyvnyomdájában Satu-Mare.